

Sygn. akt II UK 182/15

POSTANOWIENIE

Dnia 12 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku B. K.
przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w W.
o wysokość emerytury policyjnej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 12 listopada 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 15 października 2014 r., sygn. akt III AUa 1955/13,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 października 2014 r., III AUa 1955/13, Sąd Apelacyjny w Warszawie zmienił (pkt I), na skutek apelacji wnioskodawczynie B. K. oraz Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie w sprawie o wysokość emerytury policyjnej, wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 16 kwietnia 2013 r. i oddalił odwołanie wnioskodawczynie co do kwalifikowania okresu służby od dnia 6 października 1977 r. do dnia 1 marca 1979 r., oddalił apelację organu rentowego w pozostałym zakresie (pkt II), apelację wnioskodawczynie (pkt III) i orzekł o kosztach postępowania (pkt. IV).

Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji, co do oceny charakteru pełnienia służby przez wnioskodawczynię w okresie od dnia 1 maja 1974 r. do dnia 31 marca 1990 r. we wskazanych w informacji Instytutu Pamięci

Narodowej organach bezpieczeństwa państwa (k. 8 akt rentowych), za wyjątkiem okresu od dnia 6 października 1977 r. do dnia 1 marca 1979 r. (okres nauki w Szkole Chorążych Służby Bezpieczeństwa MSW w Warszawie), który Sąd drugiej instancji uznał również za okres pracy w organach bezpieczeństwa państwa. W okresie nauki wnioskodawczyni kontynuowała szkolenie zawodowe pozostając na etacie w Biurze „W”, ponadto nie była etatowym słuchaczem szkoły, a odbywała wyłącznie przeszkolenie. Sąd wskazał, że w sytuacji prawnej wnioskodawczyni, za każdy rok pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 1388), emerytura wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru (art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 900, dalej: ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy), co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia (uchwała Sądu Najwyższego z dnia z dnia 3 marca 2011 r., II UZP 2/11, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 210).

Powyższy wyrok zaskarżył w części (odpowiadającej pkt I wyroku) skargą kasacyjną pełnomocnik wnioskodawczyni, zarzucając naruszenia prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie - art. 15b ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, i w konsekwencji przyjęcie, że okres od dnia 6 października 1977 r. do dnia 1 marca 1979 r., w którym wnioskodawczyni była słuchaczem stacjonarnym Szkoły Chorążych WSO MSW, znajdującej się w strukturach Wyższej Szkoły Oficerskiej im. F. Dzierżyńskiego w Legionowie, nie powinien być liczony po 2,6% podstawy wymiaru emerytury za każdy rok. Zdaniem pełnomocnika wnioskodawczyni, z uwagi na fakt, że w tym okresie nie pełniła ona służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o

ujawnianiu informacji (...), do obliczenia wysokości emerytury wnioskodawczyni za wskazany okres nauki w tej Szkole, powinien zostać zastosowany przez Sąd art. 15 ust. 1 pkt. 2, a nie art. 15 b ust. 1 pkt. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym. Ponadto pełnomocnik wskazał na naruszenie przepisów postępowania - art. 382 w związku z art. 391 § 1, art. 386 § 1 i art. 385 k.p.c.

Pełnomocnik wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w części odpowiadającej pkt I wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania, „ewentualnie o oddalenie apelacji Pozwanego także w zakresie dotyczącym okresu służby od dnia 6 października 1977 r. do dnia 1 marca 1979 r.” wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono potrzebą wykładni art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy, w zakresie w jakim okres od dnia 6 października 1977 r. do dnia 1 marca 1979 r. został uznany za okres służby w organach bezpieczeństwa PRL w latach 1944 - 1990, zmieniając naliczenie emerytury z 2,6% na 0,7% za każdy rok tej służby. Ponadto skarga kasacyjna, w ocenie skarżącego, jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Wstępnie trzeba przypomnieć, że ograniczenia dopuszczalności wnoszenia skargi kasacyjnej wynikają z konstytucyjnej roli Sądu Najwyższego w systemie organów wymiaru sprawiedliwości. Zgodnie bowiem z art. 1 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.), rolą tego Sądu w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości pozostaje zapewnienie w ramach nadzoru zgodności z prawem oraz jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych i wojskowych przez rozpoznawanie kasacji oraz innych środków odwoławczych, podejmowanie uchwał rozstrzygających zagadnienia prawne i rozstrzyganie innych spraw określonych w ustawach. Skarga kasacyjna nie jest więc (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem

weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia, stąd też ewentualna możliwość dalszego postępowania przed Sądem Najwyższym, stanowi uprawnienie dodatkowe (por. art. 177 ust. 1 Konstytucji), które może zostać obwarowane szczególnymi przesłankami, w tym określonymi w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli:

- 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne,
- 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów,
- 3) zachodzi nieważność postępowania lub
- 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu cytowanego przepisu uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W utrwalonym orzecznictwie przyjmuje się, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11, z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51, z dnia 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). Wypada również dodać, że podstawa do przyjęcia skargi do rozpoznania nie zachodzi, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, brak nadto okoliczności uzasadniających zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNP - wkładka z 2003 r. nr 13, poz. 5).

W ocenie Sądu Najwyższego przedstawione w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wątpliwości interpretacyjne i proceduralne w istocie dotyczą problemu, który został już rozstrzygnięty w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2011 r., II UZP 2/11 (OSNP 2011 nr 15-16,

poz. 210). Sąd Najwyższy przyjął, że za każdy rok pełnienia służby w latach 1944-1990 w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 emerytura - stosownie do art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy - wynosi 0,7% podstawy jej wymiaru, co oznacza, że wysokość emerytury wyliczanej wyłącznie za okresy pełnienia takiej służby może być niższa od 40% podstawy wymiaru tego świadczenia. Tym samym powoływanie się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej na potrzebę wykładni omawianych przepisów wykazuje na bezzasadność skargi, w której w istocie chodzi o utrzymanie dawnych uprawnień zaopatrzeniowych. Trzeba też podkreślić, że Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 lutego 2010 r., K 6/09 (OTK-A 2010 nr 2, poz. 15) orzekł, że art. 15b ust. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy jest zgodny z art. 2, art. 10, art. 30, art. 32 i art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji oraz nie jest niezgodny z art. 42 Konstytucji. Nie należy też pomijać analizowanego łącznie orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, w tym orzeczenia z dnia 14 maja 2013 r. nieuwzględniającego zarzutów skarżących, którym zmniejszono podstawę wymiaru do 0,7% za okres pracy w organach bezpieczeństwa, a ściślej uznającego te skargi za niedopuszczalne, co spowodowało ich nieprzyjęcie do rozpoznania (sprawa Cichopek i innych przeciwko Polsce - 15189/10 i dalsze).

Należy też wskazać za wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2011 r., I PK 43/11 (niepublikowany), że jednoczesne uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania występującymi w sprawie wątpliwościami prawnymi (zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów) generalnie wyklucza możliwość oczywistej zasadności skargi, pomijając nawet, że potrzeba wykładni przepisów prawa nie została w skardze kasacyjnej uzasadniona. Przesłanki uzasadniające przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarte w pkt 1 i 4 art. 398⁹ § 1 k.p.c. wzajemnie się krzyżują i wykluczają możliwość przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zarówno z uwagi na interes publiczny (pkt 1 powołanego przepisu), jak i prywatny skarżącego (pkt 4 powołanego przepisu). Trudno sobie bowiem wyobrazić sytuację, w której wyrok jest oczywiście wadliwy a

jednocześnie w sprawie występuje tak poważna wątpliwość prawna, że wymaga interwencji i rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.